EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.2.2022
COM(2022) 30 final

Standardiseringspaket

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av förordning (EU) nr 1025/2012 från 2016 till 2020

1 Inledning

Förordning (EU) nr 1025/2012[1] (*förordningen*) anger den rättsliga ram som tillåter att kommissionen begär att europeiska standardiseringsorganisationer[2] utarbetar standarder och standardiseringsprodukter för varor och tjänster till stöd för EU-politik och EU-lagstiftning, för EU-stöd till det europeiska standardiseringssystemet, och den fastställer de främsta kriterierna för hur det europeiska standardiseringssystemet ska fungera.

Enligt artikel 24.3 i förordningen ska kommissionen rapportera om genomförandet vart femte år. En första rapport offentliggjordes 2016 och omfattade perioden 2013–2015[3]. Den här rapporten omfattar huvudsakligen perioden 2016–2020, med begränsningen att vissa uppgifter endast fanns tillgängliga till och med 2019, men där så är möjligt inbegrips även uppdaterade fakta och siffror till och med 2021. Enligt artikel 24.1 och 24.2 i förordningen ska europeiska standardiseringsorganisationer och andra organisationer som tar emot EU-finansiering överlämna en årlig rapport om sina verksamheter. Dessa rapporter har beaktats vid utarbetandet av den här rapporten. Till stöd för datainsamlingen beställdes en oberoende undersökning[4].

2 Genomförande av förordningen

Kommissionen lanserade ett antal initiativ och åtgärder för att stödja genomförandet av förordningen. Till stöd för 2015 års strategi för den inre marknaden[5] och som en del av 2016 års paket om standardisering[6] lanserade kommissionen ett gemensamt standardiseringsinitiativ. Detta initiativ, som utgick från en flerparts- och partnerskapsstrategi, syftade till att modernisera det europeiska standardiseringssystemet för att bibehålla dess attraktionskraft, ändamålsenlighet och effektivitet. Initiativet delades upp i 15 olika delåtgärder, och handlingarna finns offentligt tillgängliga[7]. En lägesrapport tillhandahölls i januari 2018[8]. Med beaktande av även dessa initiativ och åtgärder kan det nuvarande genomförandet av förordningen sammanfattas enligt följande.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG (EUT L 316, 14.11.2012, s. 12).

[2] De tre europeiska standardiseringsorganisationer som avses i förordningen är Europeiska standardiseringskommittén (CEN), Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec) och Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder (Etsi).

[3] COM(2016) 212 final.

[4] *Study on the implementation of the Regulation (EU) No. 1025/2012 (Article 24)* (på engelska) https://doi.org/10.2873/504681 och https://doi.org/10.2873/593923.

[5] COM(2015) 550 final.

[6] COM(2016) 358 final.

[7] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#jis.

[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0015.

2.1 Insyn mellan standardiseringsorgan (artikel 4)

I artikel 4 i förordningen anges krav på insyn mellan de europeiska standardiseringsorganisationerna och de nationella standardiseringsorganen samt mellan dem och kommissionen.

Nätbaserade verktyg har underlättat åtkomsten till utkast till standarder och insyn i standarder för andra standardiseringsorganisationer, nationella standardiseringsorgan och kommissionen, enligt kraven i artikel 4. På europeisk nivå har åtkomsten till utkast till standarder och insyn i standarder, enligt artikel 4 i förordningen, underlättats av de nätbaserade verktyg som infördes av de europeiska standardiseringsorganisationerna 2015, eftersom de införde en mekanism som ger medlemmar i europeiska standardiseringsorganisationer och deltagande intressenter, kommissionen och Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) direkt tillgång på nätet till utkast till europeiska standarder och standardiseringsprodukter. År 2019 hade ungefär 70 % av de nationella standardiseringsorganen nätbaserade verktyg för att underlätta åtkomsten till utkast till nationella standarder för berörda intressenter. Enligt civilsamhällets organisationer och små och medelstora företag är det dock fortfarande svårt att få tillgång till de nationella standardiseringsorganens verksamheter.

2.1.1 Riktlinjer

Som ytterligare ett sätt att främja insyn utarbetade kommissionen 2015 i samarbete med de europeiska standardiseringsorganisationerna en handbok[9] med riktlinjer till företrädare för europeiska standardiseringsorganisationer, kommissionens tjänstemän, EU:s medlemsstater och intressenter om syftet med standardiseringsbegäranden från kommissionen[10], hur en begäran om standardisering ska utarbetas och antas[11] och hur de ska genomföras[12]. År 2016[13] utfärdade kommissionen också en allmän **checklista** för de **europeiska standardiseringsorganisationer som ska genomföra en självbedömning** vid utarbetandet och överlämnandet av harmoniserade EN-standarder till stöd för EU-lagstiftning, i syfte att främja kvaliteten på standarder och produkter och framgångsrikt offentliggörande i EUT. I vissa fall[14] och för vissa politiska områden anpassades checklistan till det särskilda innehållet i lagstiftningen och till andra sektorsspecifika krav.

Som en del av kommissionens omfattande riktlinjer om genomförandet av EU:s produktbestämmelser innehåller **blåboken**[15] ett särskilt avsnitt om standarder (avsnitt 4.1.2 och bilaga VI).

2.2 Inkludering och intressenternas deltagande, inbegripet forskningsorgan (artiklarna 5 och 9).

Enligt artikel 5 i förordningen ska de europeiska standardiseringsorganisationerna främja och underlätta en lämplig representation och ett effektivt deltagande i sin

[9] SWD(2015) 205 final av den 27 oktober 2015.
[10] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13507/attachments/1/translations.
[11] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13508/attachments/1/translations.
[12] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13509/attachments/1/translations.
[13] Ares(2016)6548298 av den 22 november 2016.
[14] Exempelvis direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU.
[15] https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks_en#blue-guide.

standardiseringsverksamhet av alla berörda intressenter, inbegripet små och medelstora företag, konsumentorganisationer och miljö- och arbetstagarintressenter. De identifierade intressentorganisationer som för närvarande får EU-finansiering (*organisationerna i bilaga III*) är standarder för småföretag (SBS), den europeiska organisationen för konsumentinflytande i samband med standardisering (Anec), den europeiska medborgarorganisationen för standardisering på miljöområdet (Ecos) och Europeiska fackliga samorganisationen (EFS), vilka företräder små och medelstora företag, konsumenter, miljöintressen respektive arbetstagarintressen.

På **europeisk nivå** (artikel 5.1 i förordningen) får organisationerna i bilaga III delta på politisk nivå i de styrande organen för alla europeiska standardiseringsorganisationer och på teknisk nivå i CEN:s och Cenelecs tekniska organ och Etsis tekniska kommittéer. Sedan den senaste rapporten har nya initiativ tagits för att ytterligare förbättra deras integrering och faktiska deltagande.

Under 2017 genomförde CEN och Cenelec en ändring genom vilken de icke-industriella organisationerna i bilaga III (Anec, EFS och Ecos) kan lämna formella yttranden om utkast till standarder (den så kallade yttranderätten). I händelse av ett negativt yttrande ska den tekniska kommitté som ansvarar för utarbetandet av standarden i fråga beakta motiveringen till yttrandet och lämna synpunkter. Det kan också leda till att utkastet till standard revideras. Totalt sett var 76 % av alla de formella yttrandena från samhällsintressenterna positiva.

År 2017 lanserade Etsi ett program för stöd till och inkludering av samhällsintressenter för att samarbeta med organisationerna i bilaga III. I detta program ingick rundabordssamtal med Etsi-tjänstemän och en företrädare för intressenterna inom Etsi för att diskutera inkluderingsfrågor. Etsi har inte infört några mekanismer (t.ex. formell yttranderätt) liknande de hos CEN och Cenelec för att ge icke-industriella organisationer i bilaga III en mer strukturell roll i utvecklingsprocessen för standarder. Sommaren 2021 uttryckte SBS sitt missnöje med Etsis inkludering under det offentliga samrådet om färdplanen[16] för kommissionens framtida standardiseringsstrategi, och menade att Etsi hittills inte har avsatt tillräckliga resurser och anslag för att öka inkluderingen[17], en åsikt som även ett annat förbund för små och medelstora företag höll med om[18]. Liknande synpunkter har framförts i artikel 24-rapporteringen från andra organisationer som finansieras inom ramen för förordningen. I Anecs rapport för 2019[19] går det t.ex. att läsa följande: ”Etsi är motvilligt att stärka sina bestämmelser om inkludering, och institutet själv upplever att det överensstämmer med förordningen. Organisationerna i bilaga III upplever dock att Etsi inte är i överensstämmelse.” Liknande uppgifter kommer från Ecos[20]: ”Bilaga III-deltagandet i Etsi är fortfarande mer komplext jämfört med de två andra europeiska standardiseringsorganisationerna.” En av deras poänger är att inkluderingen i processen inte kan skiljas från rösträtten, eftersom rösträtten för

[16] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy_en.
[17] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy/F2665680_en.
[18] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-Strategy/F2665677_en.
[19] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44748.
[20] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44749.

industriella intressenter är högre än den kombinerade rösträtten för någon annan kategori av intressenter eller myndigheter inom Etsi. De nationella standardiseringsorganisationerna från EU-länderna har cirka 2 % av röstetalet i Etsi. Rösträtten för andra icke-industriella intressenter (civilsamhället, den akademiska världen, forskarvärlden) är knappt ens mätbar vid en omröstning.

Dessa farhågor har upprepats av vissa kategorier av intressenter, särskilt vad gäller tillgänglighet, där vissa företrädare för personer med funktionsnedsättning hade svårt att uppfatta processen som inkluderande och var tvungna att förlita sig på kontakt med konsumentorganisationer. Även om sådan kontakt med konsumentorganisationer i strikt mening inte strider mot förordningen väcker farhågorna från olika kategorier av intressenter frågan om inkludering har uppmärksammats i tillräcklig grad.

2.2.1 Forskningsorgan

Med avseende på genomförandet av artiklarna 5.2 och 5.9 i förordningen betonas det i rapporterna från de europeiska standardiseringsorganisationerna[21] att det fanns olika verksamheter som involverade forskningsorganisationer. Rapporterna är dock inte helt tydliga vad gäller verksamheternas ändamålsenlighet, t.ex. deras effekter på antagandet av specifika standarder eller ett ökat deltagande.

Samtidigt undertecknade CEN, Cenelec och Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC) i oktober 2016 ett samarbetsavtal, som förlängdes i oktober 2021[22], för att sammankoppla forskning och innovation med standardisering och hjälpa till att föregripa standardiseringsbehov och anpassa strategiska prioriteringar.

JRC samarbetade också med sammanslutningen Cost genom det gemensamma initiativet för standardisering med att informera om och utbilda i fördelarna med standardisering för forskning och innovation som genomförs genom Cost-projekt. CEN-Cenelec har sedan 2019 tillhandahållit flera utbildningsmoduler på detta sätt.

2.2.2 IKT-verktyg

De europeiska standardiseringsorganisationerna rapporterade om investeringar och användning av IKT-verktyg för att förbättra standardiseringssystemets effektivitet och underlätta standardiseringsverksamheter (såsom samarbete mellan medlemmar, möten, utarbetande av utkast, tillgång till arbetsdokument och standardiseringsprodukter samt kommunikation och godkännande på distans).

2.3 Samarbete mellan nationella standardiseringsorgan och europeiska standardiseringsorganisationer

De nationella standardiseringsorganen och de europeiska standardiseringsorganisationerna har infört mekanismer för att underlätta utbyte av bästa praxis, såsom rådgivande grupper,

[21] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#article24.
[22] https://www.cencenelec.eu/news-and-events/news/2021/pressrelease/2021-10-21-jrc-cen-cenelec-renewed-cooperation/.

övervakningskommittéer, möten och riktlinjer. De tre europeiska standardiseringsorganisationerna använder ett antal verktyg för att underlätta och förbättra utbytet av bästa praxis sinsemellan och mellan nationella delegationer (t.ex. genom de möten mellan ordförandena för de nationella delegationerna som hålls av Etsi). De europeiska standardiseringsorganisationerna samarbetar också när det gäller verksamheter som utbildning, forskning och utveckling på olika standardiseringsrelaterade områden, såsom gemensamma utbildningsverksamheter om standardisering som utförs av CEN och Cenelec.

I slutet av 2021 uttryckte vissa nationella standardiseringsorgan oro över sin funktion inom Etsi. Det pågår diskussioner mellan Etsi och vissa europeiska nationella standardiseringsorgan gällande deras erkännande som strategiska partner till standardisering.

2.4 Små och medelstora företags tillgång till standarder (artikel 6)

Enligt artikel 6.3 i förordningen ska de nationella standardiseringsorganen utarbeta årliga rapporter när det gäller deras verksamheter för att främja och underlätta små och medelstora företags tillgång till standarder och utvecklingen av standarder. Detta inbegriper även rapportering om utbytet av bästa praxis i syfte att öka de små och medelstora företagens deltagande (dvs. artikel 6.2 i förordningen). Den studie som ligger till grund för denna rapport har exakt statistik om ämnet[23], och visar antalet nationella standardiseringsorgan som gör det möjligt för den tillhörande kategorin av intressenter att företrädas, i enlighet med tabellen nedan. Exempel: det första värdet i tabellen (29/33) visar att 29 nationella standardiseringsorgan möjliggjorde för små och medelstora företag att företrädas i CEN, av de 33 som ingick i den europeiska standardiseringsorganisationen.

Intressenter / europeisk standardiseringsorganisation / år	**CEN**				**Cenelec**				**Etsi**			
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Små och medelstora företag	29/33	30/34	31/34	31/34	29/33	30/34	31/34	31/34	28/39	29/39	29/39	30/39
Konsumenter	25/33	24/34	25/34	25/34	20/33	20/34	22/34	22/34	26/39	27/39	27/39	27/39
Miljöintressenter	24/33	24/34	26/34	26/34	18/33	20/34	23/34	23/34	22/39	23/39	23/39	23/39
Arbetstagarintressenter	21/33	20/34	23/34	22/34	17/33	18/34	20/34	20/34	19/39	20/39	20/39	20/39

Det tål att påpekas att det totala antalet associerade nationella standardiseringsorgan i vissa fall är mycket högre än antalet EU- och EES-länder. Det beror på att europeiska

[23] https://doi.org/10.2873/504681.

standardiseringsorganisationer inbegriper nationella standardiseringsorgan utanför EU och utanför EES-området i sina utvecklingsprocesser.

En påfallande tydlig uppgift som framkommer av studien är att nationella standardiseringsorgan i CEN och Cenelec har beviljat fler och fler särskilda taxor till små och medelstora företag som deltagit i standardiseringsverksamheter mellan 2015 och 2019, medan Etsis nationella standardiseringsorgan däremot sett en fallande trend gällande särskilda taxor som tillhandahållits. I 2019 års Etsi-rapport[24] går det även att läsa följande: Etsi arbetar inte utifrån principen om nationell delegering så deras [små och medelstora företags] deltagande i Etsis tekniska organisation och arbete sker direkt genom deras medlemskap i Etsi […].Det är endast under den offentliga godkännandeprocessen som dessa intressenter måste lämna in sina kommentarer via Etsis nationella standardiseringsorgan.

2.5 Myndigheters deltagande i det europeiska standardiseringsarbetet (artikel 7)

För genomförandet av artikel 7 i förordningen finns det inte mycket systematisk och offentlig information i rapporterna till kommissionen om myndigheternas deltagande i standardiseringsarbetet. Rapporterna från de europeiska standardiseringsorganisationerna[25] hänvisar vanligtvis till åtgärderna 4 och 9 i det gemensamma initiativet för standardisering[26] som lämpliga. Eftersom inga exakta uppgifter finns tillgängliga kan ett övervakningsinstrument komma att beaktas inför framtiden.

2.6 Unionens årliga arbetsprogram för europeisk standardisering (artikel 8)

I enlighet med artikel 8 har kommissionen antagit årliga arbetsprogram för europeisk standardisering[27]. Med de årliga arbetsprogrammen ger kommissionen de europeiska standardiseringsorganisationerna riktlinjer om arbetet med standarder och standardiseringsprodukter, och ett förbättrat deltagandet av små och medelstora företag och samhällsintressenter i processen. Programmet har utformats successivt för att ge en prioriteringsordning med avseende på EU-politik, i syfte att ge viss orientering och förväntningar från beslutsfattarnas perspektiv, och även tillhandahålla bättre riktlinjer till standardiseringsintressenterna vad gäller resultaten.

2.7 Begäran om standardisering (artikel 10)

Åren 2015–2019 utfärdade kommissionen 35 begäranden om standardisering, plus ytterligare nio under 2020. Av dessa 44 begäranden fick sex stycken avslag (13,6 %). De europeiska standardiseringsorganisationerna har ofta rapporterat följande anledningar till avslag: oenighet om vissa begäranden om standardisering, oenighet om vissa krav i begäran om standardisering, oenighet om att vissa begärda tekniska specifikationer behövs till stöd för ett specifikt väsentligt krav eller oenighet om tidsfristerna för begäran om standardisering.

[24] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44751.
[25] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.
[26] Åtgärd 4 – Bättre medvetenhet om standardisering hos nationella myndigheter. Åtgärd 9 – Delaktighet, öppenhet & verksamt deltagande av samtliga intressenter i det europeiska standardiseringssystemet.
[27] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.

Ett avslag på en begäran om standardisering kan ha betydande inverkan på i) genomförandet av en rättvis och effektiv inre marknad, ii) näringslivets konkurrenskraft, iii) deltagandet av samhällsintressenter, och iv) unionens tekniska oberoende. Det kan också innebära att man måste förlita sig på icke-EU-standarder, där det inte alltid är tydligt i vilken omfattning en inkluderande process har följts.

Vid genomförandet av begäranden om standardisering har det också hänt att, trots att CEN godkänt begäran , endast delar av den har genomförts[28].

2.7.1 Kommissionens stöd till utförandet av begäranden om standardisering (harmoniserade standarder)

Före 2018 fanns det ett tjänsteavtal (”konsulterna för den nya strategin”) för att hjälpa de europeiska standardiseringsorganisationerna att kontrollera överensstämmelse mellan utkasten till harmoniserade EN-standarder och kommissionens begäran. Inom ramen för det avtalet blev inte särskilt många standardiseringsprodukter offentliggjorda i EUT och det fanns en avsevärd ansamling av standarder vars hänvisningar inte offentliggjorts. I mars 2017 förtecknades i kommissionens interna databas 596 obehandlade harmoniserade EN-standarder som lämnats in av de europeiska standardiseringsorganisationerna. I syfte att uppnå en ändamålsenlig tjänst för genomförandet av förordningen inledde kommissionen en ansökningsomgång för ett nytt tjänsteavtal[29] (harmoniserade standarder). Vid genomförandet av det nya systemet såg kommissionen till att lösa vissa identifierade problem från tidigare och säkerställa följande:

- Tjänsternas frivilliga karaktär för de europeiska standardiseringsorganisationerna, även i linje med det tidigare systemet för konsulterna för den nya strategin.
- Tydlig ansvarsfördelning – konsulter ska inte utarbeta eller förhandla fram innehållet i harmoniserade EN-standarder, utan ska fokusera på att bedöma om de harmoniserade EN-standarderna uppfyller kraven i EU-lagstiftningen.
- Tillgänglighet till sektorsspecifika tjänster för att ge vägledning om nya betänkligheter, frågor eller problem som kan uppkomma vid utarbetandet av harmoniserade EN-standarder.
- Kommissionens roll för det slutliga beslutet att offentliggöra hänvisningar till de harmoniserade EN-standarderna i EUT.

Kommissionen har strukturerat standardiseringskonsulternas arbete på ett sätt som inte försenar framställningen av harmoniserade EN-standarder.

Sedan idrifttagandet av konsultsystemet för harmoniserade standarder (december 2021) har ärendebalansen för icke-bedömda och icke-behandlade harmoniserade EN-standarder som lämnats in av de europeiska standardiseringsorganisationerna för offentliggörande i EUT minskat till endast två standarder från 2018 och fem från 2019, vilka för närvarande inväntar beslut från kommissionen.

[28] Vad gäller direktiv 2014/90/EU om marin utrustning har den ansvariga tekniska kommittén, trots att CEN godkänt SR M/557, inte gjort några framsteg med dess genomförande vad gäller slangar.
[29] https://ec.europa.eu/growth/content/technical-assistance-area-harmonised-standards_sv.

Från och med den 9 december 2021 har kommissionens entreprenör som har hand om standardiseringskonsulterna mottagit 3 312 begäranden om bedömning av utkast till harmoniserade EN-standarder från de europeiska standardiseringsorganisationerna, inom ramen för 21 delar av EU:s lagstiftning. Av dessa har 2 944 behandlats och 368 var ogiltiga[30]. Över alla sektorer fick endast 27,58 % av bedömningarna av de harmoniserade EN-standarderna ett positivt resultat[31], främst på grund av otillräcklighet i förhållande till EU-lagstiftningen, vilket visar att mer arbete måste göras med utvecklingsprocessen för standarder (t.ex. inom de tekniska kommittéerna) så att arbetet är bättre anpassat till de politiska och rättsliga kraven.

2.7.2 Framställning och offentliggörande av harmoniserade EN-standarder

Åren 2016 och 2017 tog intressenter upp frågan om försenat offentliggörande av vissa harmoniserade EN-standarder. Till följd av det har kommissionen övervakat de olika skedena i processen sedan 2018 och de tillhörande resultaten rapporteras häri även för år 2020.

Under 2018–2020 mottog kommissionen **1 247 harmoniserade EN-standarder** till stöd för EU:s lagstiftning. Av dessa var **238** återinlämningar av befintliga harmoniserade EN-standarder inom ramen för nya förordningar. Antalet nyinlämnade standarder var därmed **1 009** , inbegripet **76** rättelser och **267** ändringar.

I följande analys ligger fokus på nyinlämnade standarder, med en fördelning efter år och europeisk standardiseringsorganisation enligt följande:

Levererade harmoniserade EN-standarder	2018	2019	2020	Totalt
CEN	231	216	129	576
Cenelec	134	161	104	399
Etsi	8	11	15	34
Totalt	373	388	248	1009

Fram till den 9 december 2021 hade **576** hänvisningar till harmoniserade EN-standarder offentliggjorts i EUT, medan **17** är på väg att offentliggöras, **371** inte har godkänts och **45** väntar på beslut.

Enligt kommissionens interna databaser, som interagerar med de europeiska standardiseringsorganisationernas it-verktyg, är mediantiden från antagandet av en harmoniserad EN-standard av CEN, Cenelec eller Etsi till den formella leveransen till kommissionen för offentliggörande i EUT 100 dagar. Detta innebär att de europeiska standardiseringsorganisationerna kan ta mer än tre månader på sig att lämna in en standard till kommissionen efter det att den publicerats (dvs. gjorts tillgänglig för inköp), innan kommissionen kan börja bedöma och behandla den harmoniserade EN-standarden för att

[30] T.ex. för att de inte hade någon koppling till harmoniserade EN-standarder eller på grund av överflödiga begäranden.

[31] Anmärkning: en enskild standard bedöms mellan två och fyra gånger, och varje gång räknas separat i denna statistik. Det tal som anges visar därför inte negativa bedömningar som kommer i ett sent skede.

offentliggöra en hänvisning till den i EUT[32]. Den genomsnittliga tiden (inom parentes i tabellen nedan) är mycket längre på grund av vissa extremfall[33].

Mediantid (och genomsnittlig tid) i dagar från antagande av den europeiska standardiseringsorganisationens till leverans till kommissionen	2018	2019	2020	Totalt
CEN	75 (115)	105 (199)	70 (91)	83 (141)
Cenelec	218 (424)	189 (1 374)	82 (481)	186 (822)
Etsi	29 (27)	49 (58)	20 (29)	28 (38)
Totalt	109 (224)	117 (683)	75 (251)	100 (407)

Med avseende på kommissionens egen behandling av harmoniserade EN-standarder har mediantiden (genomsnittstiden) från den europeiska standardiseringsorganisationens leverans till kommissionen till offentliggörandet av en hänvisning i EUT[34] stadigt minskat (se tabell nedan). De längre behandlingstider som kommissionen hade 2019 berodde på en ändrad metod för offentliggörande (från EUT:s C-serie till EUT:s L-serie), vilket krävde en övergångs- och anpassningsperiod. Sedan dess har kommissionen avsevärt minskat tiden för den egna behandlingen. Under 2020 och 2021 hade kommissionen bättre resultat än 2018 (när offentliggörandet av de harmoniserade EN-standarderna i EUT fortfarande gjordes enligt förfarandena för offentliggörande i EUT:s C-serie).

	2018	2019	2020	2021
Mediantid (och genomsnittlig tid) i dagar från leverans till kommissionen till offentliggörande i EUT	238 (298)	292 (322)	228 (231)	108 (121)

2.8 Formella invändningar (artikel 11)

Åren 2015–2019 lades totalt 20 formella invändningar mot specifika harmoniserade EN-standarder fram i enlighet med villkoren i artikel 11 i förordningen. Ytterligare tre stycken lades fram under 2020[35]. Den genomsnittliga varaktigheten för en formell invändning (tiden från det att den läggs fram till dess att den får en lösning) är 1 084 dagar, dvs. 3 år.

[32] Kommissionen kan inte inleda sin egen interna behandling av en harmoniserad EN-standard förrän den europeiska standardiseringsorganisationen formellt har levererat den till kommissionen.
[33] Den stora avvikelsen för Cenelec beror på den sammanslagna inlämningen av vissa gamla standarder och tillhörande mer aktuella ändringar. Eftersom förseningar i inlämningen räknas in i genomsnittet, och vissa av dessa gamla standarder var från 1990-talet, blir resultatet snedvridet. Dessutom gäller de flesta standarder som lett till dessa stora förseningar leveranser inom ramen för kommissionens begäranden om standardisering gällande lagstiftningen om ekodesign.
[34] Detta avser hela den tid som kommissionen behöver från första utvärderingen av de harmoniserade EN-standarder som tas emot från de europeiska standardiseringsorganisationerna, och därefter genomförandet av det interna förfarande som leder till offentliggörande av harmoniserade EN-standarder i EUT.
[35] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_sv#objections.

2.9 Underrättelse av intresseorganisationer (artikel 12)

Kommissionen har upprättat en särskild webbplats[36] för de underrättelser som avses i artikel 12.

2.10 IKT-specifikationer (artiklarna 13 och 14)

Många av de vanligaste tekniska specifikationerna på IKT-området har på senare tid framställts av privata forum och konsortier. Genom artikel 13 i förordningen tillåts kommissionen att identifiera tekniska specifikationer på IKT-området som det kan hänvisas till vid offentlig upphandling. Detta ger större utrymme för konkurrens på området och minskar risken för inlåsning till proprietära system. En lämplig förteckning har offentliggjorts på kommissionens webbplats[37].

Gemensamma IKT-standarder säkerställer dessutom interoperabilitet. Detta har blivit allt viktigare när allt fler enheter kopplas samman. Med meddelandet om prioriteringar för IKT-standardisering[38] från 2016 föreslog kommissionen att standardiseringsresurserna och standardiseringsgemenskaperna skulle koncentreras till fem prioriterade områden. IKT-standardernas betydelse betonades återigen i 2020 års industristrategi[39].

En europeisk flerpartsplattform för IKT-standardisering[40] har inrättats för att ge råd till kommissionen om frågor som avser genomförandet av standardiseringspolitiken för IKT, inbegripet fastställandet av prioriteringar och identifieringen av specifikationer. Fler än 150 åtgärder identifierades och delades in i tematiska områden.

3 Finansiering av det europeiska standardiseringssystemet (artiklarna 15, 16 och 17)

EU-finansieringen till verksamheter inom de europeiska standardiseringsorganisationerna och organisationerna i bilaga III fastställs i artiklarna 15, 16 och 17 i förordningen.

Åren 2015–2019 uppgick EU:s bidrag till standardiseringsverksamheter till cirka 105,3 miljoner euro (85 miljoner euro till de europeiska standardiseringsorganisationerna och 20 miljoner euro till organisationerna i bilaga III). EU och Efta medfinansierar delar av organisationernas kostnader och verksamheter. Bidragen tilldelas i form av administrationsbidrag och verksamhetsbidrag. Administrationsbidragen bidrar till driftsbudgeten för arbetet med att genomföra de årliga arbetsprogrammen, där den planerade verksamheten för varje år anges i enlighet med kommissionens standardiseringsmål. Administrationsbidragen för perioden 2015–2019 omfattade många olika vardagliga verksamheter. Verksamhetsbidragen finansierade särskilda verksamheter till stöd för EU-lagstiftningen och EU:s politik. Under 2019 utgjorde verksamhetsbidragen 66 % av EU:s finansiering till de europeiska standardiseringsorganisationerna och organisationerna i bilaga

[36] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en.
[37] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/ict-standardisation/ict-technical-specifications_en.
[38] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52016DC0176.
[39] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy_en - industrial-strategy-2020.
[40] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2758.

III. Kommissionen följer upp genomförandet av de finansierade verksamheterna med rapportering från de europeiska standardiseringsorganisationerna.

Bland de europeiska standardiseringsorganisationerna har CEN varit den främsta mottagaren under perioden 2015–2019, och tagit emot cirka 71 % av den totala finansieringen till de europeiska standardiseringsorganisationerna, följt av Etsi (22 %) och Cenelec (7 %). De totala andelarna av den sammanlagda EU-finansieringen till de europeiska standardiseringsorganisationerna som avsåg administrationsbidrag och verksamhetsbidrag har i allmänhet förblivit stabila under rapporteringsperioden.

Det ekonomiska stödet till organisationerna i bilaga III syftar till att göra deras respektive intressegrupper mer delaktiga i utvecklingen av standarder och har ökat överlag under de senaste fem åren. SBS och Anec har fått de största andelarna (42,5 % respektive 34,5 %) av den totala EU-finansiering som tillhandahållits organisationerna i bilaga III under perioden 2015–2019. Ecos fick 15,7 % av den totala finansieringen och EFS 7,3 %.

Med avseende på förenklad finansiering av det europeiska standardiseringssystemet och minskad administrativ börda införde kommissionen 2015 en mekanism med schablonbelopp för finansiering av vissa kostnader inom ramen för sina bidragsavtal, såsom persondagar som krävs eller resekostnader som uppkommit. Denna mekanism bidrog till att minska den administrativa bördan av att behöva motivera och registrera varje enskilt fall av sådana kostnader. En analys visade dock att stödmottagarna fortfarande var osäkra på vilka handlingar som krävs för eventuella revisioner.

Vad gäller rapporteringskraven upplever intressenterna att vissa delar av rapporteringen är betungande. Utarbetandet av åtgärdsplaner och rapporter för administrationsbidragen är de mest tidsödande uppgifterna, med en viss ökning sedan 2015 av persondagar som krävs. Även om de rapporterade uppgifterna från de europeiska standardiseringsorganisationerna visar på en ökning av den genomsnittliga tid som krävs för att utarbeta förslag till verksamhetsbidrag, visar de samtidigt på en minskning av den genomsnittliga tiden för att rapportera om verksamhetsbidrag.

4 Slutsatser

Denna andra rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av förordning (EU) nr 1025/2012 visar att det europeiska standardiseringssystemet har förbättrats i vissa hänseenden, t.ex. vad gäller nya it-verktyg, men att det finns utrymme för förbättringar på olika områden. Detta gäller i synnerhet inkludering, de nationella standardiseringsorganens roll inom det europeiska standardiseringssystemet och leveranstider för harmoniserade EN-standarder till kommissionen (se ovan).

Vad gäller tiden för behandling av standarder och standardiseringsprodukter måste såväl de europeiska standardiseringsorganisationerna som kommissionen, trots kommissionens insatser på senare tid, fortsätta att förbättra sina insatser för att öka effektiviteten och betydligt minska antagningstiden för offentliggörande av harmoniserade EN-standarder.